

Stalna konferencija
gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

Program finansira
Evropska unija

Рача, јануар 2015. године

НАЦРТ

На основу члана 32. став 1. тачка 4) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС" број 129/07 и 83/2014- др.закон) и члана 45. став 1. тачка 5) Статута општине Рача ("Службени гласник општине Рача" број 06/08, 2/10 и 12/10) на предлог Општинског већа општине Рача, Скупштина општине Рача, на седници одржаној дана 24.03.2015 . године, донела је:

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ СТРАТЕГИЈЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА
ЗА ПЕРИОД 2015 .-2020. ГОДИНА

Члан 1.

Овом Одлуком усваја се Стратегија одрживог развоја општине Рача за период 2015 - 2020. година.

Члан 2.

Саставни део ове Одлуке је текст Стратегије одрживог развоја општине Рача и Акциони план за период 2015-2020.година.

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику општине Рача".

Бр. 020-40/2015- I - 01

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАЧА

Душан Ђоковић

Уводна реч председника општине

Поштовани грађани,

Стратегија одрживог развоја општине представља један од најзначајнијих докумената који су неопходни за функционисање општине. Основни циљ израде Стратегије одрживог развоја јесте унапређење процеса управљања локалним развојем заједнице и унапређење живота грађана који у њој живе.

Општина Рача, у складу са Визијом општине Рача 2020. године, представља амбијент са здравом животном средином и квалитетном инфраструктуром, атрактиван за инвестирање. Намера нам је да постанемо солидарна заједница која брине о својим грађанима, да постанемо место запослених људи који стварају нове вредности и кроз сарадњу стварају бољу будућност за нове генерације.

Општина Рача је приступила изради Стратегије одрживог развоја из потребе да систематским приступом дефинише стратешке циљеве, приоритете, и пројекте који воде ка остварењу Визије општине Рача. Такође, ова Стратегија представља резултат заједничког рада представника грађана, релевантних институција, привреде, невладиног сектора и локалне самоуправе.

Захваљујем се свима, који су помогли у изради овог развојног документа, са уверењем да ћемо заједнички радити на остварењу постављених циљева и приоритета у оквиру Стратегије.

Председник општине Рача
Драган Стевановић

Списак дефиниција, појмова и скраћеница

СТРАТЕГИЈА – Стратегија је утврђивање дугорочних циљева појединаца и / или организација и начин њихова постизања.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА – спровођење, тј. примена акционог плана дефинисаног стратегијом

ИНТЕГРАЦИЈА – сједињавање одређених делова у процес односно целину

ВИЗИЈА – оптимистична слика коју би људи имали о реалном развоју своје заједнице или свог подручја

ЕДУКАЦИЈА – образовање, обука

ЕВАЛУАЦИЈА – вредновање (оцена) успешности реализације неког задатка

МОНИТОРИНГ – снимање, праћење стања или догађаја који се могу описати

ЛАП – Локални акциони план

СЛОП – Стратегија локално одрживог развоја

СВОТ анализа (енгл. SWOT analysis, акроним од енглеских речи: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats - снаге, слабости, прилике, претње) - техника стратегијског менаџмента путем које се уочавају стратегијски избори довођењем у везу снага и слабости са шансама и претњама у екстерном окружењу

СКГО – Стална конференција градова и општина

ЕУ – Европска унија

EXCHANGE – програм ЕУ усмерен на увођење ЕУ модела у функционисање и побољшање капацитета и ефикасности локалних самоуправа у Србији

АПР – Агенција за привредне регистре

БДП – Бруто домаћи производ

ЛЕР – Локално економски развој

МСП- Мала и средња предузећа

BROWNFIELD инвестиције – Инвестиције у недовољно искоришћено или напуштено земљиште и објекте са оптерећењима настале услед ранијег коришћења

GREENFIELD инвестиције – Врста улагања која подразумева оснивање потпуно новог предузећа, тј. нове производне имовине, без претходне инфраструктуре, пословног простора и радника

ЈКП-Јавно комунално предузеће

ТО-Туристичка организација

НСЗ-Национална служба за запошљавање

ПА- Програмска активност

Пизг- Капитални пројекат

Пинв- Пројекат инвестиција

МП- Меки пројекат

Садржај:

Одлука Скупштине општине Рача о усвајању Стратегије	2
Списак дефиниција, појмова и скраћеница	4
Поглавље 1-Увод -Процес израде и методологија Стратегије одрживог развоја	7
Поглавље 2-Профил општине	8
Поглавље 3- SWOT анализа	16
Поглавље 4- Упоредна анализа-benchmarking	20
Поглавље 5-Индикатори одрживости	26
Поглавље 6- Визија и циљеви	32
Поглавље 7- Акциони план	33
Поглавље 8- Мониторинг и евалуација	57
Анкес 1 – Учесници у изради стратегије	59

Поглавље 1 - Методологија и процес израде Стратегије одрживог развоја општине Рача

Стратешко планирање на нивоу општине представља основ за локални економски развој, побољшање услова за инвестирање, побољшање конкурентности локалне привреде, као и за конкурентност локалне заједнице у односу на друге локалне заједнице. Способност локалне заједнице да се прилагоди условима на домаћем и међународном тржишту, јесте њена способност да схвати озбиљност процеса локалног економског развоја и да наступи стратешки на тржишту које се веома брзо мења.

Стратегија одрживог развоја општине Рача (у даљем тексту Стратегија) је важан планско-развојни документ који треба да пружи смернице и подстицаје за будући развој локалне заједнице, за наредних пет године, односно у период од 2015. до 2020. године. Стратегија се дефинише, усваја и спроводи на нивоу општине и односи се на територију општине Рача.

Стратегија одрживог развоја односи се на одрживи развој општине Рача што подразумева економски развој локалне заједнице кроз рационално коришћење природних ресурса, достизање светских стандарда у области образовања, културе, социјалне заштите, здравства, спорта и свих других области значајних за унапређење квалитета живота у једној локалној заједници.

Општина Рача је одабрана у оквиру програма „EU Exchange 4 – Конкурс за подршку стратешком планирању и управљању финансијама“ да добије подршку експерата за израду Акционог плана Стратегије одрживог развоја општине Рача од стране Сталне конференције градова и општина и спољних експерата. „EU Exchange 4“ је двогодишњи програм који финансира Европска унија, њиме руководи Делегација Европске уније у Србији, а спроводи га Стална конференција градова и општина. У циљу израде Акционог плана Општинско веће општине Рача је Одлуком, број: 021-70/2014-II-01 од 05.03.2014. године формирало је координациони тим за израду Акционог плана. У сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина и консултантом, Координациони тим је израдио Акциони план Стратегије одрживог развоја општине Рача за период од 2015. до 2020. године.

Уједно са израдом Акционог плана урађена је и ревизије Стратегије одрживог развоја општине Рача. Стратегија је рађена у складу са Националном Стратегијом одрживог развоја Републике Србије и Националним планом регионалног развоја Србије 2014-2020. Методологија израде Стратегије рађена је по СЛОП методологији, у складу са предлогом СКГО-а. Некадашња Стратегија је прилагођена СЛОП методологији, кроз ревизију приоритета Стратегије. Такође, у односу на Стратегију која је обухватала период од 2009. до 2014. године, садашња Стратегија одрживог развоја општине Рача за период од 2015. до 2020. године има израђен механизам праћења и извештавања и план комуникације са грађанима како би процес израде и процене стратегије био транспарентнији.

Процес израде Стратегије одрживог развоја састојао се из 5 фаза:

- Израда Ситуационе анализе
- Одређивање визије, циљева и приоритета
- Израда SWOT анализа
- Израда Акционог плана
- Имплементација, управљање и праћење

Поглавље 2- Профил општине

Географски положај и природне карактеристике

Општина Рача се налази у Централној Србији и припада Шумадијском округу. Општина заузима површину од 216 км². Општина Рача се састоји од 17 насеља. Центар општине је насеље Рача, које представља административни центар општине. Општину поред насеља Рача чине још и села Борци, Доње Јарушице, Доња Рача, Ђурђево, Сараново, Сепци, Мало Крчмаре, Велико Крчмаре, Мирашевац, Трска, Вучић, Бошњане. Општина Рача је смештена у источном пределу Шумадије и захвата сливно подручје средњег и једног дела горњег тока реке Раче. Северозападним делом своје територије залази у долину Јасенице.

Географски положај се може оценити као повољан, чему доприносе и саобраћајнице: магистрални пут М-4 Марковац – Рача – Наталинци – Топола –Аранђеловац - Лазаревац, који спаја ауто-пут Београд - Ниш на истоку са Ибарском магистралом на западу. У Рачи се укршта и пут регионалног значаја Р-109 Смедеревска Паланка – Рача - Церовац, где излази на магистрални пут Топола - Крагујевац. Друмске саобраћајнице које пролазе средином рачанске општине дају јој велики транзитни значај. Општина Рача граничи се са Крагујевцем, Баточином, Лаповом, Великом Планом, Смедеревском Паланком и Тополом.

Историја

Први помен Раче датира још од 1489. год. када се спомиње као посебна нахија поред Лепенице. Временом се на ивици долине реке Раче, развија насеље које добија име Рача по реци. Колики је значај тог насеља био говори и чињеница да је 1818. г. Рача била средиште Лепеничког среза. Од 1866. године постаје варошица у којој се развија занатство и трговина. У Рачи је 1840. године основано занатско удружење које је најстарије у Србији. 1844. Године основани су еснафи Грнчарско - папучарски и Ковачко – дрводељски. Упоредо са трговином развијала се и путна мрежа. XIX Век за Рачу и њен развој представља својеврсно златно доба 1868. године се у Рачи оснива читаоница. Културни живот у овој варошици и његов развој су свакако обележили боравак писца и сликара Ђуре Јакшића, као и боравак Радоја Домановића.

Трагови историје могу се срести у Рачи и данас, а све одише сећањима и поменом Ђорђа Петровића – Карађорђа, вође Првог српског устанка. Црква брвнара, је једна од најстаријих цркава у овом крају, саграђена је од брвна и покривена шиндром, постоји предање да је у њој крштен Ђорђе Петровић - Карађорђе. Данас је ова црква под заштитом државе као историјски споменик.

Карађорђев дом је још једна од ретких и велелепних грађевина која краси Рачу. Карађорђевићев дом је саграђен у Рачи 1934. г, као задужбина краљице Марије Карађорђевић.

Привреда општине Рача је до Другог светског рата била заснована на пољопривредној производњи трговини и занатству. У послератном периоду као резултат бољих услова настају промене у самој

структури привреде. Развој занатско-производних предузећа створио је услове за појаву и развој индустрије.

Природни потенцијали

Највећу атракцију општине Рача представља Брдо Градиште, које се налази у селу Вишевац, на пет километара од Раче, поред пута Рача - Топола. Поред некадашњег извора Јордан налази се спомен плоча на месту где је била колиба у којој је рођен Карађорђе Петровић. Недалеко одатле постоји мотел који је изграђен педесетих година 20. века и који је био у функцији до деведесетих година. Тренутно је руиниран и потребна је реконструкција. Изнад мотела, на платоу врха брда, постоје остаци утврђења највероватније из бронзаног доба. Феликс Каниц, путописац и историчар (середина 19. века), забележио је да су постојали зидови високи и до 3 метра висине. Током векова народ је разнео камен за градњу својих кућа. На иницијативу локалне самоуправе 2008. године, археолози Крагујевачког завода за заштиту споменика обишли су тај локалитет и потврдили да постоје остаци некадашњег утврђења које се по процени простирало на површини од 10 ha. Остаци овог града су данас под земљом. Потребно је да се изврши археолошко истраживање и ископавање. Због свега побројаног, Градиште је потенцијално добра локација за културно - историјско - археолошки туризам.

Карађорђев дом у Рачи саграђен је 1932. године према пројекту архитекте Душана Мичевића из Београда, у стилу неоренесансе и сецесије, као споменик обновитељу српске државе. Двоспратна грађевина са пет зупчастих кула и разуђеном фасадом плени својом лепотом и као таква је јединствена у Србији. Ова меморијална грађевина у је чијој изградњи учествовала и краљица Марија Карађорђевић, имала је хуманитарну намену.

Становништво

Према попису из 2011. године, општина Рача броји 11.503 становника, који живе у 3.593 домаћинства. На 1 км² просечно долази 53 становника. Од укупно 11.503 становника општине Рача 50,02 % чини женска популација, а 49,98 % су мушкарци. На територији општине Рача, према попису из 2011. године, већинско становништво је српске националности (11.329 становника или 98,49%). Рача има негативан природни прираштај (74 рођених, 219 умрлих, природни прираштај -145). У Табели 1. Дат је приказ кретања броја становника у периоду 1991./2011. године.

Табела: Кретање бр. становника у периоду 1991. / 2011. године

Подаци / Попис	1991. год.	2002. год.	2011. год.
Број становника	15 216	12 959	11 503

Извор: Републички завод за статистику

Подаци из горње табеле нам указују на чињеницу да је у посматраном периоду од 1991. до 2011. године дошло до значајног смањења броја становника општине (- 3.713 становника).

Табела: Општи демографски подаци који се односе на број становника, домаћинстава и породица

Подаци/Попис	1991. год.	2002. год.	2011.год
Број становника	15 216	12 959	11503
Број домаћинстава	4 169	3 983	3.593

Извор: Републички завод за статистику

У следећој табели дат је приказ становништва општине према месту становања између два пописа.

Табела: Становништво општине Рача према месту становања

	Назив насеља	Број становника према попису из 2002. године	Број становника према попису из 2011. године
1	Адровац	334	298
2	Борци	413	319
3	Бошњане	593	485
4	Велико Крчмаре	848	734
5	Вишевац	747	603
6	Војиновац	136	110
7	Вучић	988	836
8	Доња Рача	1.337	925
9	Доње Јарушице	292	209
10	Ђурђево	776	544
11	Мало Крчмаре	512	427
12	Мирашевац	825	563
13	Поповић	430	357
14	Рача	3.373	2.595
15	Сараново	1.321	1.034
16	Сепци	697	540
17	Сипић	538	429
18	Трска	430	373

Извор: Републички завод за статистику, попис 2011.

Просечан број чланова по домаћинству је 3.2 члана по домаћинству што је смањење у односу на претходни попис кад је тај број био 3.15. Просечна старост становника на територији општине Рача износи 44,93 година.

Општина Рача има прилично неповољну образовну и квалификациону структуру јер само од 10.053 становника старијих од 15 година који живе на територији општине њих 378 (4%) има високу и 278

(3%) вишу школску спрему, што укупно представља 656 становника (7 %) са вишим и високим образовањем. Компјутерски писмено је скоро четвртина становништва (24%).

Привреда

Најважнија привредна грана у структури рачанске привреде је пољопривреда, на шта су утицали пре свега природни фактори , односно повољан састав земљишта. Највећим делом заступљено је ратарство и сточарство. Број регистрованих пољопривредних газдинстава у 2013.години је укупно 2.219. Поред пољопривреде у Рачи је развијена и производња електроинсталација и успешно ради јужнокорејска компанија“ ЈУРА“. Према подацима кадровске службе „YURA CORPORATION“ укупан број запослених у овом предузећу је :

	Јул 2012.године	Октобар 2013.године
Рача	1340	1222

Извор: Кадровска служба „ YURA CORPORATION“ у Рачи

Од укупног броја запослених у „YURA CORPORATION“ у Рачи, према евиденцији кадровске службе на дан 11.07.2012.године са територије општине Рача запослено укупно 727 лица. Према податку од 23.10.2013.године број запослених у„YURA CORPORATION са територије општине Рача је 690 лица.

Најзначајнија предузећа у општини Рача су: „ YURA CORPORATION“ Рача, „ АГРО ЈЕВТИЋ“ДОО Сипић (85 запослених), „ Интеркомерц“ , ДОО Рача(33 запослена) “ SARATEX“ ДОО Сараново(32 запослена) , извор података:Агенција за привредне регистре - податак за 2012.годину) . У општини Рача је „ YURA CORPORATION“, разврстана у велико предузеће, остала су мала и средња.

Просечна зарада без пореза и доприноса у општини Рача у РСД према подацима Републичког завода за статистику износила је у 2012. години 30.662 (Извор података: Републички завод за статистику Србије). Према последњем објављеном податку Републичког завода за статистику за месец октобар 2013 године просечна нето зарада у општини Рача износила је динара 28.434 (Извор података :Републички завод за статистику Србије) .У циљу сумирања постојећег стања у бизнис сектору и утврђивања стратегије његове одрживости, полазна основа су светски трендови у развоју малих и средњих предузећа и развоја предузетничког духа у најширем смислу. То подразумева предузетнички однос не само у привредној делатности, већ и у јавном и цивилном сектору. Подстицање предузетничке иницијативе је један од услова одрживости локалне заједнице, те му се мора посветити посебна пажња.

Број привредних друштава

Број привредних друштава	2012	2013	2014
Активна	64	65	68
Новооснована	8	2	2
Брисана/угашена	9	1	/

*Извор података: АПР**Број предузетника*

Број предузетника	2012	2013	2014
Активна	285	292	267
Новооснована	36	28	5
Брисана/Угашена	40	21	3

Извор података: АПР

За развој МСП сектора нарочито је значајна политика Националне службе за запошљавање која својим програмом доприноси стварању услова и даје подстицаје новим предузетницима, како у погледу едукације тако и давањем подстицајних новчаних средстава. Све је већи приступ државним инвестиционим фондовима и коришћењу нових кредитних линија.

Саобраћајна инфраструктура

Преко територије Општине Рача води шумадијски попречни савремени магистрални пут Марковац – Рача – Наталинци – Топола – Аранђеловац – Лазаревац који спаја ауто-пут Београд – Ниш на истоку, са Ибарском магистралом на западу. Друмске саобраћајнице које пролазе средином рачанске општине дају јој транзитни значај јер представља важну везу између Великоморавске долине и Колубарске долине. Примарну мрежу путева, на подручју општине Рача, чине државни путеви I и II реда, општински (локални) путеви, улице у насељу Рача, као и остали некатегорисани путеви.

Мрежу државних путева чине:

1. државни пут I реда број 4. Мали Зворник-Бор, на деоници од Саранова km 699+278 (граница са општином Топола) до Доње Раче km 723+384 (граница са општином Велика Плана), у дужини од 24,105 km;

2. државни пут II реда број 109. Смедерево-Церовац, од стационаже km 50+134 (Бошњане, граница са општином Смедеревска Паланка) до стационаже km 73+901, (Војиновац, граница са општином Крагујевац), дужине 23,767 km;
3. државни пут II реда број 215. Аранђеловац-Рача 1, од стационаже km 49+647 (Доње Јарушице, граница са општином Топола) до стационаже km 64+411 (чвор „Рача“), дужине 14,764 km;
4. државни пут II реда број 109а. Крњево-Наталинци, од стационаже km 26+116 (Сепци, граница са општином Смедеревска Паланка) до стационаже km 28+923 (Сараново, граница са општином Топола), дужине 2,807 km.

Поред претходно наведених саобраћајница на територији општине Рача постоји мрежа локалних и некатегорисаних путева. Скупштинском Одлуком од 2005. године, општина се стара о 15 локалних путева укупне дужине 61 км и о некатегорисаним путевима дужине 112 км.

Укупно	Савремен и коловоз	Државни пут I реда		Државни пут II реда		Општински путеви	
		Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз
186,73	99,06	18,53	18,53	42,4	37,52	125,8	43,01

Извор: Републички завод за статистику

На основу предходне табеле може се закључити да је укупна дужина путева на територији општине Рача 186,73 км, од чега је 53,05% под савременим коловозом. У погледу развоја путне мреже и саобраћајне инфраструктуре планирано је асфалтирање преосталог неасфалтираног дела путне мреже, као и насипање земљаних путева каменим агрегатом. Што се тиче самог градског насеља Рача потребно је изградити све улице које немају савремен коловозни застор.

Укупна дужина локалних путева у овој општини је 125,8 км и то су углавном путеви између суседних села. Најдужи локални пут је Сараново поље - Сараново брдо (9,1 км), а најкраћи Вучић - Сипић (1,2км).

Локална самоуправа

Органи општине Рача су: Скупштина општине, Председник општине, Општинско веће и Општинска управа.

Скупштина општине Рача броји 31 одборника. Скупштина има 6 сталних радна тела и то 3 комисије и 3 савета.

Општинско веће општине има укупно 11 чланова, а Председник општине уједно је и Председник већа. Општинском Управом руководи начелник.

У Општинској управи постоје следеће унутрашње организационе јединице:

1. Кабинет Председника општине;
2. Одељење за општу управу, друштвене делатности и скупштинске послове;
3. Одељење за привреду, буџет и финансије, јавне набавке и утврђивање, наплату и контролу јавних прихода;
4. Одељење за пољопривреду, урбанизам, изградњу, комуналне, имовинско-правне и инспекцијске послове;
5. Одељење за локални економски развој, дијаспору и заједничке послове.

Општина Рача је основала Јавно-комунално предузеће „Рача“

Образовање

На територији општине Рача основно образовање се стиче у Основној школи „Карађорђе“ коју похађа 779 ученика подељених у 55 одељења. Основно образовање се обавља у матичној школи у Рачи и у 17 подручних јединица. Основно образовање од 1-8 разреда обавља се у матичној школи у Рачи и у 3 подручне школе које се налазе у Саранову, Ђурђеви и Малом Крчмару. Укупан бруто школски простор обухвата 15.154 м². У школи су запослена 122 радника.

Средња школа “Ђура Јакшић” је једина средња школа на подручју општине Рача. Школа образује ученике у три подручја рада: 1) електротехника, 2) трговина, туризам и угоститељство, 3) гимназија. У оквиру наведених подручја рада образују се ученици у следећим образовним профилима: електротехничар рачунара, туристички техничар, аутоелектричар, гиманизација општи тип (један разред друштвено-језичког смера). Школу похађа 237 ученика распоређених у 14 одељења. Школа располаже простором од 2.136 м². За наставу се користи 16 кабинета, један кабинет за информатику, и једна радионица. У школи је запослено око 43 радника.

У општини Рача постоји једна предшколска установа, Дечији вртић “Наша радост”, са седиштем у Рачи и истуреним одељењима у насељеним местима чије услуге користи значајан број деце. Смештајни капацитети су задовољавајући у Рачи, док они у насељеним местима нису добро опремљени и раде у неусловним просторијама.

Здравствена заштита

Здравствена заштита је организована на примарном нивоу у оквиру Дома здравља „Милоје Хаџић-Шула“ са седиштем у Рачи. Дом здравља обезбеђује примарну здравствену заштиту и

специјалистичко-консултативну заштиту. Укупан број запослених је 64, од чега је 6 доктора медицине, 9 лекара специјалисте, 2 стоматолога, 27 медицинских сестра-техничара, 2 стоматолошке сестре.

Социјална заштита

На територији општине Рача постоји Одељење Центра за социјални рад, које је део Центра за социјални рад „Шумадија“ Баточина за општине Баточина, Рача и Лапово. Седиште Центра за социјални рад „Шумадија“ Баточина за општине Баточина, Рача и Лапово је у Баточини и одељењима у Рачи и Лапову. Укупан број запослених у Центру за социјални рад „Шумадија“ Баточина за општине Баточина, Рача и Лапово је 14. У Одељењу у Рачи раде четири радника: дипломирани правник, два социјална радника и један административни радник.

Култура

Посебан значај имају Културни центар „Радоје Домановић“ и Народна библиотека "Радоје Домановић" које су организоване као општинске институције - установе културе на територији општине Рача. Библиотека "Радоје Домановић" у Рачи непрекидно ради од 1996. године. Пре овог периода постојала је библиотека која је припадала Културном центру „Радоје Домановић“. Тренутно, библиотека располаже фондом од 40.568 књига, од чега 198 књига припада завичајној збирци. У библиотеци ради укупно три радника. Културни центар „Радоје Домановић“ постоји од 1974. године. Тренутно запошљава шест радника.

Такође, општина Рача већ дуги низ година организује и финансира културне манифестације које су стекле традицију, а окренуте су очувању локалног идентитета, културе и традиције.

Поглавље 3- SWOT АНАЛИЗА

За додатно разумевање тренутног стања на територије општине и дефинисање стратегије, урађена је SWOT анализа за све приоритетне области помоћу које се дефинишу критични фактори који имају највећи утицај на развој општине како би се локални ресурси користили ефикасније, унапредило пословање, анализирао и боље разумела конкуренција, откриле нове могућности, искористиле постојеће шансе и боље се припремили за могуће претње у окружењу.

На основу карактеристика општине, статешких праваца и циљева из претходне стратегије, а у складу са садашњом ситуацијом и дугорочном визијом, урађене су анализе за три области: Економски развој, Друштвени развој и област Инфраструктуре са заштитом животне средине.

SWOT анализа: Економски развој

/економија, предузетништво, пољопривреда и туризам/

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- Добар географски положај - Близина железнице - Близина аутопута - Постојање “Индустријских зона” - Усвојен Акциони план запошљавања - Квалитетно пољопривредно земљиште - Повољни климатски и агроеколошки услови - Традиција у пољопривреди - Велики број индивидуалних произвођача, мале парцеле, и способност прилагођавања тржишту - Развијена прерађивачка индустрија (млинско –пекарска и ауто индустрија) - Постојање кластера (ратара, цвећара и воћара) - Израђена планске документације (ПГР и ПДР за радну и комерцијалну зону) - Туристички потенцијали за рурални, манифестациони и излетнички туризам	- Недовољно квалификована структура људских ресурса - Недовољно развијени прерађивачки капацитети - Недовољно активно Удружење предузетника - Слаба искоришћеност производних капацитета; - Недовољна посвећеност ЈЛС подстицању других грана привреде осим аутоиндустрије - Недостатак подршке МСП кроз кредитирање или субвенције за отварање нових радних места - Расцепкана индивидуална пољопривредна производња и недостатак удрживања - Недовољно искоришћено плодно земљиште; - Недовољно едуковано становништво за пољопривредну производњу коришћењем савремених технологија - Нерешена комунална инфраструктура - Недефинисан туристички производ;

	- Негативан природни прираштај
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
- Приступ националним и ЕУ фондовима - Подстицаји Републичких фондова за неразвијене општине за отварање нових радних места - Привлачење инвеститора - Осавременјавање пољопривредне производње - Удруживање пољопривредника и организован наступ на тржишту - Производња органске хране - Обновљиви извори енергије - Јавно - приватна партнерства у различитим областима - Наводњавање и унапређење каналске мреже - Сарадња са дијаспором - Регионална туристичка понуда	- Неповољни услови на финансијском тржишту - Неразвијеност капацитета за техничку и стручну помоћ - Светска и домаћа економска криза - Законска регулатива која ограничава запошљавање у јавном сектору - Неусаглашена Законска регулатива у области субвенционисања предузећа - Измештање страног капитала са територије општине - Монопол прерађивача - Неспремност у процесу придруживања ЕУ (конкуренција, стандарди) - Природне непогоде (суша, поплаве, ..) и заразне болести - Заустављање процеса децентрализације - Одлив становништва и негативан природни прираштај

SWOT анализа: Друштвени развој

/здравство, социјална заштита, образовање, спорт и култура/

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- Основне школе у свим месним заједницама - Предшколска установа „Наша радост“ - Средња школа са добром техничко – материјалном опремљеношћу - Народна библиотека - Месне канцеларије у свим насељима - Дом здравља. адекватно опремљен апаратима и санитетским возилима уз	- Неповољна географска конфигурација терена која отежава приступ болесницима - Старење становништва и низак наталитет - Неадекватна техничка опремљеност Центра за социјални рад - Недовољна буџетска средства локалне самоуправе као подршка здравственим и социјалним програмима - Руинирани објекти за образовање и културу у

специјалистички кадар (интерниста, дерматолог, орл, уролог) - Едуковани кадрови из области здравства и социјалне заштите - Центар за социјални рад - Историјско наслеђе - Културне манифестације - Спортска друштва - Спортско-школска хале - Канцеларија за младе - Олимпијски базен	сеоским подручјима - Слаб одзив грађана на манифестације - Недовољна информисаност грађана - Недостатак садржаја за младе - Недостатак геронто сервиса - Небрига становништва о сопственом здрављу - Слаба међусекторска сарадња и координација - Непостојање стратегија и акционих планова на локалном нивоу у области здравства, спорта - Миграција младих у веће центре
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
- Националне стратегије које дају оквире и јасне смернице за развој социјалне и здравствене заштите и у области образовања - Отварање нових сервиса у социјалној заштити - Боља координација и сарадња међу инсититуцијама друштвених делатности - Умрежавање са сродним установама из региона - Коришћење повољности које пружају разни донаторски програми и програми надлежних министарстава - Промоција здравог начина живота - Јавно - приватна партнерства у различитим областима	- Доношење законских решења која предвиђају смањење броја школа - Неадекватна, неблаговремена и некоординисана подршка министарстава надлежних за подршку реформи социјалне и здравствене политике - Неприлагођеност образовног система потребама привреде - Гашење села - Одлив становништва - Лоша економска ситуација

SWOT анализа: Инфраструктура и заштита животне средине

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- Дobar геостратешки положај - Добри климатски услови - Еколошки чиста животна средина без нема великих загађивача - Плодно и здраво земљиште - Решено питање дивљих депонија (уклоњен већи део) - Организовано изношење смећа у 3 насеља - Донет локални план управљања отпадом - Постројење за ППВ (у пробном раду) - ППОВ у изградњи - Постојање планске документације (ГУП, Просторни план) - Урађена гасификација - Израђени пројекти	- Недовољно изграђена локална путна мрежа, као и комунална инфраструктура (водовод и канализација у руралним срединама не постоје) - Лоша енергетска мрежа у руралним срединама - Нерешени имовинско-правни односи - Недовољна буџетска средства за развој инфраструктуре општине - Непостојање насипа за заштиту од поплава - Недостатак здраве пијаће воде - Дотрајала водоводна мрежа - Недовоља техничка опремљеност ЈКП - Слаб рад надлежних инспекцијских служби - Нерешено питање одвођења отадних вода - Контролисане цене комуналних услуга - Недовољна финансијска средства за нове пројекте - Недовољна информисаност грађана о заштити животне средине
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
- Доступност националних и ЕУ фондова за финансирање инфраструктуре и заштите животне средине - Постојање институционалног оквира за подршку развоја инфраструктуре и заштите човекове средине - Изградња рециклажног дворишта - Нови закон о комуналним делатностима - Изградња канализације - Едукација становништва - Реструктурирање ЈКП-а - Међуопштинска сарадња	- Смањена могућност финансирања од стране републике и ЕУ фондова - Долазак инвеститора прљаве технологије - Заустављање европских интеграција - Светска и домаћа економска криза - Нестабилна политичка ситуација

Поглавље 4- УПОРЕДНА АНАЛИЗА

Садашњи развојни ниво је резултат низа историјских, демографских, политичких, географских и економских фактора који се не могу превазићи у кратком временском периоду. Према томе, Стратегија одрживог развоја општине Рача бави се кључним питањима која су у друштвено-економској анализи идентификована као „корен“ или „узрочник“ проблема, и која ће се решавати у средњорочној или дугорочној перспективи кроз различите интервенције. Основне узрочнике проблема можемо разматрати у оквиру тржишних неуспеха, превасходно на националном нивоу који су се прелили на локални.

Општина Рача се налази у такозваној четвртој групи по степену развијености у Републици Србији чији је степен развијености испод 60% републичког просека. Са својих 11.503 становника по последњем попису и површином од 216 км² спада у најмање локалне самоуправе у Републици Србији. Притом значајна депопулација између два пописа представља додатни проблем али и изазов за локалну заједницу.

У циљу што боље анализе општине Рача, употребљена је савремена метода „бенчмаркинг“ која на темељу упоређивања са другим системима пружа могућност учења и промене понашања. Она се користи као инструмент за идентификацију и оцену властитог конкурентског положаја и усмерена је на изградњу будућих потенцијала успеха и у том контексту је драгоцено учење о томе како се нешто (производ, процес, функција) може остваривати боље.

За упоредну анализу изабране су 3 општине из Шумадијске области на основу сличних економских, демографских, природних и културно-историјских датости и развијености. Изабране су следеће општине: Баточина, Лапово, Топола, а бенчмаркинг анализа упоређивања са изабраним општинама је направљена на бази званичних статистичких података. Сврха анализе је да се установе упоредиве вредности развоја у односу на општину Рача и поређење ових општина се темељи на основу квалитативних и квантитативних показатеља. Упоредживани су следећи подаци:

Критеријум	Оцена	Коментар
Демографија	Средње	Сличан природни пад у односу на друге. Слична просечна старост становништва
Економија	Средње	Боље од једних, лошије од других
Пољопривреда	Средње	Боље од једних, лошије од других
Саобраћај и грађевинарство	Средње	Боље од једних, лошије од других
Образовање, информисање и комуникације	Средње	Боље од једних, лошије од других
Здравство	Средње	Боље од једних, лошије од других
Социјална заштита	Ниско	Знатно мањи број корисника у односу на друге општине.
Правосуђе	Средње	Мањи број малолетно осуђених лица у односу на друге. Већи број пунолетно осуђених лица у односу на једне, али мање у односу на друге.
Природна средина	Високо	Боље од других, нема већих загађивача на територији општине Рача.

АНАЛИЗА НАЦИОНАЛНОГ И РЕГИОНАЛНОГ СТРАТЕШКОГ ОКВИРА**Национални план регионалног развоја Србије 2014-2020.**

НПРР промовише интегрисани приступ одрживом социо-економском развоју свих делова територије Србије. НПРР представља значајан документ који има секторско-територијални приступ и повезује надлежна министарстава и националне институције са социо-економским актерима и институцијама на регионалном, обласном и локалном нивоу, у оквиру једног усаглашеног, дугорочног двосмерног процеса, како би допринео смањењу заостајања мање развијених региона и обезбедио хармоничан развој свих региона Србије у свим развојним аспектима (економским, социјалним и територијалним). Поштујући стратешке циљеве четири кровне развојне стратегије у Србији (тј. Националне стратегије одрживог развоја 2009-2017. године, Националне стратегије привредног развоја 2006-2012. године, Просторног плана Србије 2010-2014-2020. године и Стратегије за смањење сиромаштва 2003-2009. године), Стратегија дефинише четири стратешка циља:

1. Развој људског капитала у свим деловима Србије кроз развој стручне, здраве и образоване радне снаге, способне да привуче инвеститоре и да уз обуку у кључним секторима одговори на дугорочне захтеве тржишта рада;

2. Стварање услова за одрживи развој у регионима Србије кроз циљане и прогресивно растуће инвестиције јавног сектора у основну инфраструктуру како би се подстакло и потпомогао економски раст и обезбедио раст квалитета живота за грађане у свим деловима Србије;

3. Стварање нових радних места и богатства у свим деловима Србије кроз подстицање развоја конкурентне, иновативне и предузетничке привреде, јачање постојећих предузећа и подстицање перспективних „start“ ир предузећа, подршку секторима раста и привлачење одрживих инвестиција из иностранства.

Поред ова три стратешка циља регионалне политике, утврђен је један оперативни/имплементациони циљ. Разлог зашто је овај циљ дефинисан као оперативни/имплементациони, а не као стратешки циљ проистиче из чињенице да ни у једној од новијих стратегија и политика у Србији питање институционалног капацитета није дефинисано као значајна стратешка активност која ће стимулирати развој и тако омогућити социо-економски раст у различитим деловима Србије.

4. Унапређење институционалног капацитета у кључним областима на националном, регионалном, обласном и локалном нивоу како би се обезбедиле максималне користи за људе, места и производне капацитете кроз делотворнији регионални развој путем партнерства.

Стратешки елементи НПРР су разрађени кроз оперативне инструменте како би се омогућило спровођење и праћење резултата регионалне политике 2014-2020. године. Из приоритета НПРР изведено је 10 „имплементационих поља интервенције“ која представљају везу 4 приоритета и методологије имплементације приоритета. Из њих су изведене „стратешке имплементационе мере“ као „пресеци политика“ усаглашени са ресорним министарствима, реализаторима активности. Ове мере представљају основу за креирање четири регионална развојна плана као важна регионална планска документа. Имплементациони део документа даје чврст „стратешки мост“ између националног и регионалног нивоа планирања развоја.

Предложене мере по имплементационим пољима интервенције су дефинисане, осмишљене и реализују се на основу информација специфичних за појединачне регионе. За свако имплементационо поље и предложену меру за регион Шумадија и Западна Србија су дефинисане и индикативне акције.

Табела Предлог регионалних мера

Приоритет	Предлог регионалне мере за регион Шумадија и Западна Србија
ЉУДИ - Унапређење људских ресурса у различитим регионима Србије кроз приступ заснован на специфичним потребама њихових грађана у погледу запослености и прихода привреде	Стицање нових вештина и компетенција у циљу повећања запошљивости рањивих група без запослења
	Стицање нових вештина и компетенција за успешно преквалификавање
	Подршка образовним програмима и алатима за учење креираним на бази потражње
	Обезбеђење правичније доступности образовног система и целоживотног учења
МЕСТО - Унапређење окружења у којем људи живе, раде и одмарају се, како би се подстакле инвестиције, економска активност и стабилност квалификоване радне снаге у сваком од региона Србије.	Смањење ризика од природних катастрофа
	Унапређење главних саобраћајних коридора, чворишта и телекомуникационе инфраструктуре
	Побољшање стања у области заштите животне средине, околине и управљање заштитом животне средине
	Јачање интервенција социјалне инклузије и доступности социјалних услуга
	Јачање атрактивности урбаних центара и њихових полицентричних функција
	Повећање броја културних активности у локалним самоуправама са циљем да се повећа животни стандард становника и посебно да се привуку млади
	Побољшање и промоција регионалног идентитета и туристичких дестинација
ПРОИЗВОДНИ КАПАЦИТЕТ - Стварање нових радних места у складу са специфичним потребама и потенцијалима региона	Обезбеђивање нових знања и способности за постојеће запослене и власнике/менаџере малих предузећа како би се повећала њихова конкурентност и промовисало правично запошљавање
	Пружање нових вештина и способности постојећим запосленима и власницима малих предузећа како би се повећала њихова конкурентност и промовисало правично запошљавање
	Стимулисање иновативности и приступа тржиштима за рурална предузећа, укљ. агро-предузећа
	Подршка за одрживу производњу енергије
	Подршка start up и промовисање предузетништва
	Унапређење квалитетног смештаја и осталих облика угоститељства
	Диверсификација привредне активности у руралним подручјима и алтернативни извори зараде за становнике у руралним подручјима

Имајући у виду горе наведено Стратегија одрживог локалног развоја општине Рача одсликава у одређеној мери наведене, стратешке, правце кроз предложене приоритете и акциони план.

То се најбоље види у напорима за унапређење амбијента за развој привреде нарочито развојем унапређењем прерађивачке индустрије, пољопривреде и предузетништва уз привлачење нових инвестиција, кроз развој инфраструктуре, заштиту и очувањем животне средине уз улагање у

образовање, културу и спорт уз подизање капацитета локалне самоуправе као модерног сервиса грађана.

На основу карактеристика и у складу са сопственом визијом општина Рача је дефинисала приоритете у оквиру стратегије који кореспондирају са приоритетима НРППа и то:

- Стварањем повољни услова за инвестирање и за развој привреде кроз подстицање МСП, прерађивачке индустрије, интензивирање пољопривредне производње путем развоја руралне економије и задругарства;
- Обезбеђењем услова за пружање квалитетних услуга образовања, здравствене и социјалне заштите, уз разноврсност културних и спортских садржаја уз јачање инфраструктурних и кадровских капацитета кроз;
- Унапређењем комуналне и путне инфраструктуре уз очувану животну средину.

ИЗВЕШТАЈ О ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Имплементација Стратегије у периоду од 2010 до 2014. године

Стратешки документ Општине Рача је усвојен 2009. године за период 2010 – 2015. Методологија израде стратешког документа је другачија од методологије коју примењује СКГО, а израду стратегије је помогла Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља уз финансијску подршку Делегације Европске комисије у Србији. Иако различита методолошки, ова стратегија, у принципу, садржи све неопходне елементе али без прецизног акционог плана са скраћеним приказом свих предвиђених пројеката. У стратешком документу нема индикатора који би омогућили праћење реализацију акционог плана и самог стратешког документа. Стратешким документом је предвиђено 149 пројеката и 22 програма.

Да би проценили реализацију стратегије, искористили смо упитник који су попунили представници општине задужени за израду документа и праћење процеса имплементације.

Ова верзија стратешког документа има 5 приоритетних области: (1) економију и предузетништво, (2) инфраструктуру и заштиту животне средине, (3) пољопривреду, рурални развој и туризам, (4) образовање и културу и (5) здравство и социјалну заштиту.

Области које су најбоље функционисале у претходном периоду су: (2) инфраструктура и заштита животне средине, (4) образовање и култура и (5) здравство и социјална заштита и то услед препознате потребе за неопходним побољшањем инфраструктуре, великог интересовања грађана, нарочито младих да учествују у образовним и културним програмима, као и услед препознате потребе за помоћ старим и социјално угроженим лицима.

Области које нису добро функционисале су: (1) економија и предузетништво и (3) пољопривреда, рурални развој и туризам. Као разлог наводи се мали број пројеката, уопштено и с обзиром да се 70% грађана бави пољопривредом, недостатак пројеката у области развоја руралне економије.

Од почетка имплементације у протекле четри године реализовано је укупно 40 пројеката и то: у 2010. – 7, у 2011. – 9, 2012. – 7, и у 2013. – 15.

Примери успешно реализованих пројеката су: (1) реконструкција Главне улице у Рачи (Карађорђева). Пројекат је реализован у 2011. години уз помоћ средстава Министарства за НИП и средстава општине Рача; (2) Подршка избеглицама и интерно расељеним лицима у Србији - зграда за социјално становање у заштићеним условима. Пројекат је у реализован 2010. године и финансиран средствима Делегације Европске комисије у Републици Србији и средствима које је обезбедила општине Рача у сарадњи са Данским Саветом за избелице и (3) Јачање локалног економског развоја општине Рача, кроз јачање капацитета пољопривредних произвођача. Пројекат је реализован у периоду од 2010. до 2011. године; финансиран је средствима Делегације Европске Уније. Обухватао је како едукацију пољопривредних произвођача на територији општине Рача, тако и едукацију за запослене у Општинској управи општине Рача. Добро је реализован захваљујући заинтересованости пољопривредних произвођача да се едукују, и доброј координацији између службеника локалне самоуправе и пољопривредних произвођача. Један од резултата пројекта јесте и формирање два кластера пољопривредних произвођача.

Следи листа пројеката који нису реализовани услед одређених разлога: (1) Израда пројектно-техничке документације за колектор Доња Рача. Пројекат је започет у 2011. години, али још увек није завршен због нерешених имовинско-правних односа. Општинска служба која се бави имовинско-правним односима нема довољно капацитета, ни знања да реши проблем имовинско-правних односа; (2) Пројекти изградње локалних путева нису успешно реализовани због компликованих процедура за добијање дозвола у складу са Законом о планирању и изградњи и (3) пројекти изградње игралишта у руралном подручју нису успешно реализовани због висине износа коју инвеститор плаћа за промену намене земљишта из пољопривредног у грађевинско, што је потребно ради добијања грађевинске дозволе.

Генерално сви реализовани пројекти су били предвиђени стратешким документом, а постоје пројекти који су били предвиђени али нису реализовани. Најуспешнији пројекти су они који су финансирани у сарадњи са републичким институцијама у области инфраструктуре и заштите животне средине, док су пројекти из области социјалних услуга били успешни услед сарадње са страним донаторима. Домаћи донатори и институције су добриле 29 пројеката, док су страни донатори подржали 5 пројеката.

Временски периоди за реализацију су делимично добро процењени, док је нереализација неких пројеката условљена домаћом економском кризом и недостатком финансијских средстава.

Иако је било промена у композицији локалних власти, то није утицало на реализацију планираних активности у већој мери.

С обзиром да није урађен Акциони план нису ни дефинисани механизми за праћење и оцену реализације, није формиран тим, а такође није направљен план мониторинга и евалуације. Овај процес је започет са процесом ревизије стратегије и израдом акционог плана, од стране формираног тима за израду Акционог плана. Што се тиче постојећих капацитета за припрему пројектних предлога, они су у овом тренутку делимично задовољавајући са смо две запослене особе, а такође делимично постоји потреба за развијање капацитета за писање пројеката.

Наведени недостаци који се односе на капацитете нису компензовани коришћењем екстерних услуга. Иако није успостављен механизам праћења и извештавања, као ни план комуникације, за извештавање и праћење је задужено одељење за ЛЕР, које води и информативну базу о пројектима, што представља добру основу за почетак мониторинга и извештавања о реализацији стратегије.

Такође, процес стратешког планирања је углавном нетранспарентан, изузев што се крајњи продукт може преузети са интернет презентације општине. Не постоји план комуникације са грађанима, попут јавних презентација, или шире укључености, а грађани нису укључени ни у процес процене изведених активности што није ни планирано садашњим документом.

На основу ових елемената може се закључити да је осим успостављања, или проширивања, менаџмент структуре, неопходна и ревизија стратешког документа у одређеној мери ради прилагођавања СЛОП методологији, кроз ревизију приоритета стратегије. Потребно је пре свега консолидовати документ спајањем сродних тема и делимичном преформулацијом циљева у складу са новим околностима и новим стратешким усмерењима на националном и регионалном нивоу, дефинисаним у новим документима који су хијерархијски на вишем нивоу. Потребно је израдити механизам праћења и извештавања и план комуникације са грађанима како би процес израде и процене стратегије био транспарентнији.

Поглавље 5- Индикатори одрживости

У Стратегији одрживог развоја општине је утврђен и постављен сет од 30 индикатора одрживости за праћење и оцену спровођења стратегије који препоручује СКГО, као и за поређење са другим општинама. У међувремену, кроз процес ревизије стратегије, листа која представља основни сет је модификована и допуњена, тако да сада обухвата сет од 40 индикатора одрживости, који покривају три области одрживог развоја и добро управљање као међусекторску тему.

Индикатор	Извор верификације	Почетна година- подаци за 2014	Циљ 2020
Природни ресурси и заштита животне средине			
SWQI Serbian Water Quality Index - за мерно место на реци или језеру [тамо где постоји]	Извештај о стању животне средине у Републици Србији у 2010.годину, Агенција за заштиту животне средине, 2011, Слика 49.	-	↗
Проценат пречишћене отпадне воде на систему одвођења [= укупне пречишћене воде : испуштене отпадне воде са системом одвођења]	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији. Табела 11-1	-	↗
Проценат становника прикључених на систем одвођења отпадних вода/ канализацију (процена) [=(број домаћинстава прикључених на систем одвођења отпадних водаХ просећан број чланова домаћинстава) : број становника у години)]	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији. Табела 11-1	0.3%	↗
Квалитет ваздуха: 1) Број дана у току године са прекораченим граничним вредностима CO2,	Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Републици Србији 2010. године, Агенција за заштиту животне средине, Табела 4	-	↓

2) Број дана у току године са прекораченим граничним вредностима NO ₂ , 3) Број дана у току године са прекораченим граничним вредностима PM ₁₀			
Проценат површине општине под заштитом (заштићена подручја)	Завод за заштиту природе Србије, Регистар заштићених природних добара	0.26%	→
Проценат површине загађеног и напуштеног земљишта (индустријске, урбане површине, ...)	Сопствени прорачун	-	↓
Величина јавних зелених површина у градовима по становнику	Сопствени прорачун	-	↗
Проценат становника града и приградског подручја који просечно дневно користе градски и приградски јавни превоз	Сопствени прорачун	-	↗
Укупна прикупљена и одложена количина комуналног отпада у кг по становнику годишње	Јавна комунална предузећа, Агенција за заштиту животне средине, Извештај о стању животне средине у 2010. години / Комунална предузећа	444 kg	↗
Проценат одвојено прикупљеног и рециклираног комуналног отпада	Јавна комунална предузећа/сопствени прорачун/прорачун прави општина	-	↗
Проценат домаћинства са услугом прикупљања отпада	Јавна комунална предузећа/сопствени прорачун	31.8%	↗

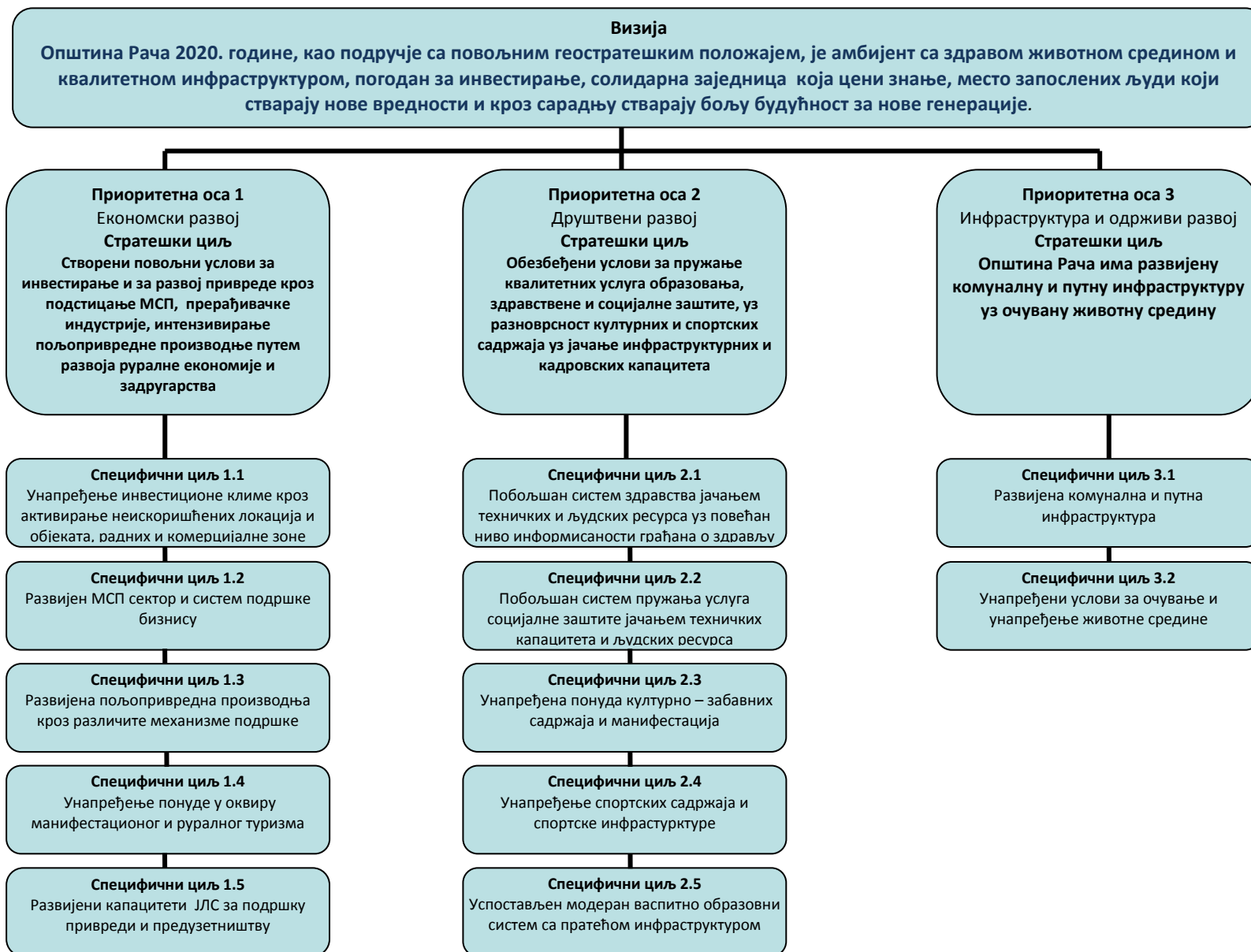
Проценат домаћинстава прикључених на систем даљинског грејања	Јавно предузеће у чијој је надлежности даљинско грејање	-	↗
Друштвени развој			
Индекс промена броја становника 2011 /2002	Сопствени прорачун	0.9%	↗
Стопа природног прираштаја [(рођени-умрли):1000 становника]	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији.Табела 3.10	-12.8	↗
Миграцијски салдо: [број досељених - број одсељених у години] : становништво укупно x 100	DevInfo база и сопствени прорачун	-	↗
Индекс старења [(број становника старијег од 64 : број становника млађег од 15 година)X100]	DevInfo база	172	↓
Проценат становништва старог 15 и више година без образовања и без завршене основне школе	Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011. Први резултати, Републички завод за статистику, 2011. Табела 3-4	1.94	↓
Проценат становништва старог 15 и више година са завршеним вишим или високим образовањем	Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011. Први резултати, Републички завод за статистику, 2011. Табела 3-4	5.7%	↗
Обухват деце узраста од 3. године до поласка у ППП предшколско васпитање и образовање	DevInfo база	-	↗
Проценат становништва прикључених на водоводну мрежу	Сопствени прорачун на основу Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у	30.42%	↗

	Републици Србији.Табела 11-1 и табеле 3-12		
Буџет за културу по глави становника просечно годишње	Завод за проучавање културног развитка Република Србија	8.9	↗
Буџет за спорт и рекреацију по глави становника просечно годишње	Сопствени прорачун	1.81	↗
Просечна зарада без пореза и доприноса	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији.Табела 4-5	30662.00	↗
Учешће свих корисника социјалне заштите у укупном становништву (%)	Сопствени прорачун	9.55	↓
Буџет за социјалну заштиту по глави становника просечно годишње	Сопствени прорачун	7.49	↗
Очекивано трајање живота живорођене деце	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији. Подаци службе за социјално старање., Табела 3-13	m-72,26, ž-78,04 0.13018634	↗
Економски развој			
Удео укупне коришћене пољопривредне површине у пољопривредној површини општине	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији.Табела 9-1.1. и Табела 1	91.6	↗
Индивидуални пољопривредници	Попис становиштва, домаћинства и станова у 2002, Пољопривреда, Пољопривредна газдинства према активности и изворима прихода, 2004, Табела 1	-	→
Инфраструктурно опремљене површине на располагању за	Сопствени прорачун	53.9	↗

инвестиције по глави становника			
Број активних привредних друштава и предузетника на 1000 становника [број активних привредних друштава:број становника X 1000]	Сопствени прорачун на основу података Агенција за привредне регистре, Регистар мера и подстицаја регионалног развоја	29.04	↗
Нето ефекат нових предузетника и привредних друштава [[Број новоосниваних - број угашених предузетника и привредних друштава)/укупан број свих активних]	Сопствени прорачун на основу података Агенција за привредне регистре, Регистар мера и подстицаја регионалног развоја	-0.05	↗
Ноћења туриста	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији. , Табела 14.1.	-	↗
Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и образовање) у 000	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији. Табела 4.1.	3337	↗
Стопа запослености [Број запослених/активно становништво 15-64]X100	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији. Табела 4.1.	80.97%	↗
% жена запослених	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији. Табела 4.1.	62.60%	↗
Број незапослених на 1.000 становника	Републички Завод за статистику, публикација – годишњак Општине у Републици Србији. Табела 4.4.	95	↓

Развој локалне управе и добро управљање			
Фискални капацитет општине (релативно): проценат изворних прихода у остварењу буџета (по Закону о финансирању локалне самоуправе) = апсолутно ФКО/ сви буџетски приходи*100	општвени прорачун, Општинско одељење за финансије	7.1	↗
Степен развијености по Закону о регионалном развоју (група)	Уредба о утврђивању јединствене листе, региона и јединица локалне самоуправе за 2011, годину, Министарство надлежно за регионални развој	4	↗
Обим свих подстицаја регионалног развоја у години / становнику	Агенција за привредне регистре, Регистар мера и подстицаја регионалног развоја, Табела 8	10.718	↗
% општинских службеника са високом и вишом стручном спремом	Општински извори	27.5%	↗

Поглавље 6- Визија и циљеви

Поглавље 7 - Акциони план од 2015. до 2020. године

7.1. Предуслови и претпоставке

Акциони план је оперативни алат за имплементацију стратегије одрживог локалног развоја општине Рача и оквир за боље планирање буџета, као и за ефикаснију организацију пројектног рада у локалној управи.

Акциони план обухвата листу најбитнијих пројеката / програмских активности (дефинисаних у оквиру приоритетних области) помоћу којих ће општина Рача у наредних 6 година остварити постављене развојне циљеве. Нагласак је на прве три године имајући у виду да је у овом тренутку немогуће предвидити све околности у наредних 6 година.

Треба нагласити следеће претпоставке на којима је заснован Акциони план:

- у акционом плану се налазе пројекти који су идентификовани у фази ревизије програма развоја општине и његове консолидације у складу са методологијом СЛОП, затим нереализовани пројекти из ранијег периода, као и пројекти идентификовани у току самог процеса израде акционог плана,
- за сваки пројекат опредељен је носилац, партнери, вредност, временски план, усклађеност са планским документима општине Рача и процењена спремност техничке инвестиционе документације,
- за већину пројеката финансијске вредности су процењене, пошто не постоји техничка документација или студије изводљивости. Тек када пројектна идеја буде боље разрађена, биће могуће дефинисати вредности у реалним оквирима,
- потенцијално кофинансирање је процењено на основу познавања потенцијалних извора финансирања, а на основу ранијих искустава у реализацији пројеката (донатори, надлежна министарства).

7.2. Програми и пројекти Акционог плана

Акциони план општине обухвата 59 пројеката / програмских активности, дистрибуираних по следећим приоритетима:

приоритет 1: економски развој - 22 пројеката / програмских активности

приоритет 2: друштвени развој - 25 пројеката / програмских активности

приоритет 3: инфраструктура и одрживи развој - 12 пројеката / програмских активности

Од укупног броја пројеката изабрано је 10 и они су развијени у форми пројектних концепата. Они по свом карактеру представљају "Ready to Go" пројекте и имају највећи потенцијал за реализацију.

То подразумева припремљену документацију, као и обезбеђен део финансијских средстава. Као критеријум је у обзир узета могућност финансирања из локалних / општинских и донаторских средстава. Циљ је стварање позитивног амбијента и обезбеђивање подршке за даље спровођење програмских активности.

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020.
ГОДИНЕ

Табела: Листа пројеката за које су развијени концепти

Број	Приорите	Специфични циљ	Назив пројекта		Носилац	Вредност у РСД	Индикатори
1.	1	1.1.2	Грант шема за самозапошљавање и отварање нових радних места		Општина Рача	3.600.000,00	Израђен и усвојен Акциони план запошљавања. Отворено 5 нових предузетничких радњи. Запослено 20 незапослених лица на годишњем нивоу.
2.	1	1.1.3	Подршка пољопривредним удружењима и задругама <i>Унапређење пољопривреде на територији општине Рача кроз пружање подршке пољопривредним удружењима и задругама</i>		Општина Рача - Фонд за развој пољопривреде општине Рача	12.000.000,00	Објављен јавни позив за финансирање програма и пројектата из области пољопривреде / 1 позив годишње Закључени уговори о финансирању са 5 удружења на локалном новоу и најмање 1 задругом
3.	1	1.1.4	Реконструкција "Карађорђевог дома" у Рачи <i>Унапређење културно-</i>		Општина Рача	24.000.000,00	Реконструисан објекат

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020.
ГОДИНЕ

			туристичке понуде општине Рача				
4.	1	1.1.4	Промоција манифестационог и историјског туризма - Карађорђевог пут <i>Повећање броја туриста у општини Рача, Топола и Аранђеловац</i>		Туристичка организација општине Рача	1.200.000,00 /год.	Формирано удружење Туристичких организација и других правних и приватних лица(хотели, т. Агенције, ресторани,...), Одржана манифестација „Карађорђеви дани“, Промотивни материјал, Обавештења/рекламе у медијима
5.	1	1.1.5	Унапређење рада ЛС кроз Е-управу и увођење регистра административних поступака		Општина Рача Општинска управа	12.000.000,00	Уведена Е-управа Изведени радови на уређењу објекта; Набављено 10 рачунарска опрема; спроведена обука 10 запослених у ЛС Израђен Регистар административних поступака

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020.
ГОДИНЕ

6.	1	1.1.5	Увођење ГИС-а и система за управљање документима на нивоу ЛС		Општина Рача Општинс ка управа	12.000.000,00	Уведен ГИС Успостављен систем за управљање документима
7.	2	2.1.2	Уређење простора и опремање центра за социјални рад		Центар за социјалн и рад	1.500.000,00	Обезбеђен и уређен адекватан простор за рад центра Набављен канцеларијски намештај, Набављена опрема
8.	2	2.1.2	Помоћ старим лицима и ОСИ кроз пружање услуге помоћи у кући и персоналног асистента <i>Унапређење квалитета живота старијег становништва и ОСИ на територији општине Рача, кроз увођење услуге помоћи у кући и персоналног асистента у општини Рача</i>		НВО	6.000.000,00 /год.	Списак лица којима се пружа помоћ, Списак едукованих и запошљених геронто домаћица и персоналних асистената Обавештења у медијима, Промотивни материјал, одржане трибине

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020.
ГОДИНЕ

9.	3	3.1.1	Унапређење система јавне расвете у насељу Рача увођењем ЛЕД расвете <i>Унапређење јавне расвете постављањем ЛЕД сијалица у насељеном месту Рача</i>		Фонд за грађевинско земљиште	10.000.000,00	Замењена комплетна јавна расвета у насељу Рача, Остварена уштеда у потрошњи елек.енергије за 20%
10.	3	3.1.1	Завршетак изградње ППОВ за насеље Рача, Доња Рача и Адровац <i>Унапређење заштите животне средине и здравствене заштите локалног становништва кроз развој локалне комуналне инфраструктуре</i>		Јавно-комунално предузеће Рача	35.000.000,00	Изграђено ППОВ и употребна дозвола

АКЦИОНИ ПЛАН

Пројекти високог приоритета реализације - 1
Пројекти средњег приоритета реализације - 2
Пројекти ниског приоритета реализације - 3

Приоритетна оса 1 - Економски развој										
1.1. СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Створени повољни услови за инвестирање и за развој привреде кроз подстицање МСП, прерађивачке индустрије, интензивирање пољопривредне производње путем развоја руралне економије и задругарства										
	Мере (Програмске активности, Пројекти)		Врста мере	НОСИОЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ПАРТНЕРИ	ВРЕМЕН СКИ ОКВИР	ОКВИРНИ ИЗНОС СРЕДСТАВА РСД	Сопствени извор финансирања Буџет РСД	Екстерни извор финансирања РСД	ИНДИКАТОРИ
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ (ПРОГРАМИ, ПРОЈЕКТИ, АКЦИЈЕ)									
1.1.1. Унапређење инвестиционе климе кроз активирање неискоришћених локација, и објеката, радних и комерцијалне зоне	1.1.1.1. План детаљне регулације радних и комерцијалне зоне	1	ПА	Општина Рача- Општинска управа	Канцеларија за одрживи развој	2015	3.600.000,00 Надлежно Министарство, Општина Рача, Донатори	2.600.000,00 Општина Рача	1.000.000,00 Канцеларија за одрживи развој	Израђен План детаљне регулације радних и комерцијалне зоне Донета Одлука о усвајању Плана на Скупштини
	1.1.1.2. Промоција инвестиционих	2	ПА	Општина Рача	Надлежно Министарство, Регионална	2015-2020	1.200.000,00 /год.	600.000,00 Општина Рача	600.000,00 Донатори	Стратегија за привлачење инвестиција и

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

	потенцијала општине Рача				агенција за економски развој Шумадије и Поморавља, Привредна Комора Србије		Општина Рача, Донатори			промоцију Публикације о инвестиционим потенцијалима општине Билборди поред аутопута о Општини Рача као погодном месту за инвестирање Рекламе на националној телевизији о општини Рача Програм за бригу о инвеститорима Посете регионалним и националним сајмовима
	1.1.1.3. Парцелација, уређење и комунално опремање радних зона	3	Пинв	Општина Рача	Надлежно Министарств о	2017-2020	18.000.000,00 Надлежно Министарство, Донатори	4.000.000,00 Општина Рача	14.000.000,00 Министарств о, Национална Агенција за Регионални Развој	Извршена експропријација, Одлука о парцелацији и уређењу радне зоне
	1.1.1.4. Куповина пољопривредног земљишта у сврхе изградње радне зоне	3	Пинв	Општина Рача - Општинска управа Рача	Надлежно Министарств о, Катастар непокретност и	2017- 2020	12.000.000,00 Општина Рача, надлежно Министарство, Донатори	12.000.000,00 Општина Рача		Студија оправданости подношења предлога за експропријацију Решење за експропријацију непокретности Укњижена експроприсана

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

										непокретност Евиденција о експроприсаној непокретности
	1.1.1.5. Израда Студије изводљивости пренамене локација и објеката	2	ПА	Општина Рача	Надлежно Министарств о, Катастар непокретност и	2015-2016	2.400.000,00 Општина Рача, надлежно Министарство, Донатори	1.000.000,00 Општина Рача	1.400.000,00 Министратсв о привреде , Национална Агенција за Регионални Развој	Студије изводљивости пренамене локација и објеката
	1.1.1.6. План детаљне регулације центра Раче	2	ПА	Општина Рача	Надлежно Министарств о	2015-2016	3.600.000,00 Општина Рача, надлежно Министарство	600.000,00 Општина Рача	3.000.000,00 Надлежно Министратсв о,	План детаљне регулације центра Раче
1.1. 2. Развијен МСП сектор и систем подршке бизнису	1.1.2.1. Грант шема за самозапошљава ње и отварање нових радних места	1	ПА	Општина Рача	Национална служба за запошљавање , Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	2015-2020	3.600.000,00 Општина Рача, надлежна Министарства, Националне Служба за Запошљавање	1.500.000,00 Општина Рача	2.100.000,00 Национална Служба за Запошљавање , Донатори	Израђен и усвојен Акциони план запошљавања. Отворено 5 нових предузетничких радњи. Запослено 20 незапослених лица на годишњем нивоу
	1.1.2.2. Формирање локалног откупно- дистрибутивног центра за пољопривредне производе	3	МП	Општина Рача	Надлежно Министарств о Национална служба за запошљавање Удружења пољопривред ника	2015/2018	12.000.000,00 Надлежна Министарства, Фонд за пољопривреду, Општина Рача, Донатори	2.000.000,00 Општина Рача	10.000.000,00 Јавно Приватно Партнерство	Пројектна документација Решење о оснивању Дозволе и сагласности Опрема и хладњаче
1.1.3. Развијена пољопривредна	1.1.3.1. Оснивање матичне службе	1	МП	Општина Рача	Надлежно Министарств о,	2015	3.000.000,00 Надлежно	1.000.000,00 Општина Рача	2.000.000,00 Удружење	Решење о оснивању матичне службе

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

производња кроз различите механизме подршке	на територији општине Рача				Канцеларија за рурални развој, Ветеринарске службе, Удружења сточара		Министарство, Општина Рача, донатори		сточара, Ветеринарска станица, Министарство о пољопривред е, донатори	Опрема за уређење просторије матичне службе Формирана база података уматичених грла
	1.1.3.2. Подизање нових засада воћа	1	ПА	Удружење воћара	Општина Рача-буџетски фонд за пољопривред у Надлежно Министарств о, Институт за воћарство, Пољопривред на станица	2015-2020	4.800.000,00 Надлежно Министарство, Општина Рача, Донатори	1.000.000,00 Општина Рача	3.800.000,00 Министарств о Пољопривред е, донатори	Повећање пољопривредне површине под засадама воћа
	1.1.3.3. Унапређење производње цвећа на територији општине Рача	2	ПА	Општина Рача	Надлежна Министарств а, Кластер цвећара општине Рача, Служба за ЛЕР, Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља, Медији	2015-2020	4.250.000,00 или 850.000 /год. Надлежна Министарства, Општина Рача, Донатори	850.000,00 /год. Општина Рача	3.400.000,00 Министарств о пољопривред е, ЕУ фондови	База података о произвођачима цвећа Списак учесника обука Регистрације произвођача у СЗР Промотивни материјал
	1.1.3.4. Подршка развоју пчеларства	2	ПА	Општина Рача - Фонд за развој пољопривре	Удружење пчелара Министарств о	2015-2020	2.600.000,00 Надлежна Министарства,	1.000.000,00 Општина Рача	1.600.000,00 Министарств о	Додељено 10 грантова за подстицај пчеларства,

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

				де општине Рача	пољопривред е		Општина Рача, Донатори		пољопривред е, ЕУ Фондови	Формиран откупно дистрибутивни центар Наступи на сајмовима и изложбама
	1.1.3.5. Подршка пољоп.удружењи ма и задругама	1	ПА	Општина Рача - Фонд за развој пољопривре де општине Рача	Надлежна Министарств а, Канцеларија за рурални развој, Удружења пољопривред ника, пољопривред не задруге	2015-2020	12.000.000,00 Надлежна Министарства, Општина Рача, донатори	3.000.000,00 Општина Рача	9.000.000,00 Министарств о пољопривред е, ЕУ Фондови	Објављен јавни позив за финансирање програма и пројектата из области пољопривреде / 1 позив годишње Закључени уговори о финансирању са 5 удружења на локалном новоу и најмање 1 задругом
	1.1.3.6. Подршка пољопривредни м газдинствима за набавку пољоп.механиза ције	3	Пинв	Општина Рача - Фонд за развој пољопривре де општине Рача	Министарств о пољопривред е, Пољопривред на газдинства	2017-2020	2.400.000,00 Надлежна Министарства, Општина Рача,	1.200.000,00 Општина Рача	1.200.000,00 Министартсв о Пољопривред е	Објављен јавни позив за финансирање програма и пројектата из области пољопривреде / 1 позив годишње Закључени уговори о финансирању са 10 пољоп.газдинстав а на локалном новоу

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

	1.1.3.7. Поддршка пољопривредним газдинствима за наводњавање	2	Пинв	Општина Рача - Фонд за развој пољопривреде општине Рача	Министарство пољопривреде, Пољопривредна газдинства	2016-2020	4.800.000,00 Надлежна Министарства, Општина Рача, донатори	2.000.000,00 Општина Рача	2.800.000,00 Министарство пољопривреде	Објављен јавни позив за финансирање програма и пројектата из области пољопривреде / 1 позив годишње Закључени уговори о финансирању са 10 пољоп.газдинстава на локалном новоу
1.1.4. Унапређење понуде у оквиру манифестационог и руралног туризма	1.1.4.1. Реконструкција „ Карађорђевог дома „у Рачи	1	Пинв	Општина Рача	Туристичка организација општине Рача Културни центар , Завод за заштиту споменика, Надлежно Министарство	2016-2020	24.000.000,00 Општина Рача, Надлежно Министарство, донатори	2.000.000,00 Општина Рача	22.000.000,00 ЕУ Фондови, Министарство трговине, туризма и телекомуникација	Реконструисан објекат
	1.1.4.2. Промоција манифестационог и историјског туризма- Карађорђев пут	1	ПА	Туристичка организација општине Рача	Општина Рача, ТО Аранђеловац, ТО Топола, ТО Велика Плана, Надлежна Министарства	2015-2020	1.200.000,00 /год. Општина Рача, ТО Аранђеловац, ТО Топола, ТО Велика Плана, Надлежна Министарства	300.000,00 /год. Туристичка организација	900.000,00 /год Министарство трговине, туризма и телекомуникација	Формирано удружење Туристичких организација и других правних и приватних лица(хотели, т. Агенције, ресторани,...), Одржана манифестација

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

										„Карађорђеви дани“, Промотивни материјал, Обавештења/рекламе у медијима
	1.1.4.3. Промоција и развој сеоског туризма	3	ПА	Туристичка организација општине Рача	Општина Рача, Надлежна Министарства	2015-2020	1.200.000,00 /год. Општина Рача, Надлежна Министарства, Донатори	300.000,00 /год Туристичка организација	900.000,00 /год Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Донатори	Промотивни материјал, Број регистрованих домаћинстава за бављење сеоским туризмом Израда веб портала који омогућава преглед домаћинстава који са баве сеоским туризмом и који омогућава резервацију соба у оквиру тих газдинстава
	1.1.4.4. Израда Мастер плана комплекса Градиште	3	ПА	Општина Рача	Туристичка организација општине Рача Надлежно Министарство, Туристичка организација Србије	2017	1.200.000,00 Надлежно Министарство, Општина Рача, Донатори	600.000,00 Општина Рача	600.000,00 Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Министарство државне управе и локалне самоуправе, донатори	Израђен мастер план

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

1.1.5. Развијени капацитети ЈЛС за подршку привреди и предузетништву	1.1.5.1. Унапређење рада ЈС кроз Е-управу и увођење регистра административних поступака ;	1	Пинв	Општина Рача Општинска управа	Надлежно Министарство	2015/2016	12.000.000,00 Надлежно Министарство, Донатори	2.000.000,00 Општина Рача	10.000.000,00 ЕУ Фондови	Уведена Е-управа Изведени радови на уређењу објекта; Набављено 10 рачунарска опрема; спроведена обука 10 запослених у ЈС Израђен Регистар административних поступака
	1.1.5.2. Увођење ГИСа и система за управљање документима на нивоу ЈС	1	Пинв	Општина Рача Општинска управа	Надлежно Министарство	2015/2016	12.000.000,00 Надлежно Министарство, Донатори	2.400.000,00 Општина Рача	9.600.000,00 ЕУ Фондови	Уведен ГИС Успостављен систем за управљање документима
	1.1.5.3. Управљање имовином општине	1	Пинв	Општина Рача Општинска управа	Донатори, Европска унија	2015/2016	14.400.000,00 Општина Рача, Донатори, ЕУ	1.440.000,00 Општина Рача	12.960.000,00 ЕУ Фондови, донатори	Уведен систем управљања имовином-набављен софтвер, обучени запослени, набављена опрема-рачунари, штампачи,...прикупљени и обрађени подаци о имовини која треба да пређе у власништво ЈС, формиран база података о непокретностима

Приоритетна оса 2 – Друштвени развој										
2.1. СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Обезбеђени услови за пружање квалитетних услуга образовања, здравствене и социјалне заштите, уз разноврсност културних и спортских садржаја уз јачање инфраструктурних и кадровских капацитета										
	Мере (Програмске активности, Прој екти)		Врста мере	НОСИОЦ РЕАЛИЗА ЦИЈЕ	ПАРТНЕРИ	ВРЕМЕН СКИ ОКВИР	ОКВИРНИ ИЗНОС СРЕДСТАВА РСД	Сопствени извор финансирања Буџет РСД	Екстерни извор финансирањ а РСД	ИНДИКАТОРИ
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ (ПРОГРАМИ, ПРОЈЕКТИ, АКЦИЈЕ)									
2.1.1. Побољшан систем здравства јачањем техничких и људских ресурса уз повећан ниво информисаности грађана о здравља	2.1.1.1. Санација и реконструкција објекта ДЗ	2	Пинв	Дом здравља „Милоје Хацић- Шуле“	Општина Рача, Надлежно Министарств о	2015-2016	12.000.000,00 Надлежно Министарство, Општина Рача, Донатори	5.000.000,00 Општина Рача	7.000.000,00 Министарств о Здравља Донатори	Израђен пројекат санације и реконструкције објекта (водоводних и каланизац.инстал ација,система грејања, ПП сигнализације, мокрих чворова) Изведени радови на санацији и реконструкцији објекта
	2.1.1.2. Адаптација објеката и отварање сеоских амбуланти у Ђурђеву и	3	Пинв	Дом здравља „Милоје Хацић- Шуле“	Општина Рача, Месна заједница, Надлежно Министарств о	2016-2017	6.000.000,00 Надлежно Министарство, Општина Рача, Донатори	3.000.000,00 Општина Рача	3.000.000,00 Министарств о Здравља	Адаптирани и опремљени објекти, Смањен број пацијената у Дому здравља у Рачи за 20%

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

	М.Крчмару									
	2.1.1.3. Формирање мобилног тима за рад у сеоским месним заједницама	2	МП	Дом здравља „Милоје Хаџић-Шуле“	Општина Рача, Министарств о, Месне заједнице	2015-2020	800.000,00 /год Општина Рача, Надлежно Министарство, донатори	400.000,00 /год Општина Рача	400.000,00 /год Министарств о Здравља и Министарств о рада и социјалне политике	Формиран мобилни тима Спроведене месечне акције мерења шећера у крви и крвног притиска, Израђена база података корисника здравствених услуга
	2.1.1.4. Набавка основне опреме за Дом здравља и опремање саветовалишта	2	Пинв	Дом здравља „Милоје Хаџић-Шуле“	Општина Рача, Надлежно Министарств о	2016	840.000,00 Општина Рача, Надлежно Министарство, донатори	300.000,00 Општина Рача	540.000,00 Министарств о Здравља и Министарств о рада и социјалне политике	Набављена опрема
2.1.2. Побољшан систем пружања услуга социјалне заштите јачањем техничких капацитета и људских ресурса	2.1.2.1. Уређење простора и опремање центра за социјални рад	1	Пинв	Центар за социјални рад	Општина Рача, Надлежно Министарств о	2015	1.500.000,00 Општина Рача, Надлежно Министарство, Донатори	600.000,00 Општина Рача	900.000,00 Министарств о рада и социјалне политике	Обезбеђен и уређен адекватан простор за рад центра Набављен канцеларијски намештај, Набављена опрема
	2.1.2.2. Помоћ старим лицима и ОСИ кроз пружање услуге помоћи у кући и персоналног асистента	1	ПА	НВО	Општина Рача, Надлежно Министарств о, Центар за социјални рад	2015-2020	6.000.000,00 /год. Општина Рача, Надлежно Министарство, Донатори	1.500.000,00 /год. Општина Рача	1.500.000,00 /год. Национална Служба за Запошљавање 3.000.000,00 ЕУ Фондови	Списак лица којима се пружа помоћ, Списак едукованих и запошљених геронто домаћица и персоналних асистената

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

										Обавештења у медијима, Промотивни материјал, одржане трибине
	2.1.2.3. Формирање дневног боравка за децу са посебним потребама (међуопштински пројекат);	3	Пинв	Центар за социјални рад	Општина Рача, Надлежно Министарство	2018-2020	10.000.000,00 Општина Рача, Министарство рада и социјалне политике, Донатори	1.000.000,00 Општина Рача	9.000.000,00 ЕУ Фондови, Министарство рада и социјалне политике	Формиран дневни боравак, Програм рада, Едукован професионални тима за рад са корисницима
2.1.3. Унапређена понуда културно – забавних садржаја и манифестација	2.1.3.1. Оживљавање културно- уметничких манифестација и неговање народне традиције	1	МП	Културни центар „Радое Домановић“	Општина Рача, Месне заједнице, Надлежно Министарство Канцеларија за младе општине Рача	2015	600.000,00 /год. Општина Рача, Министарство културе, Донатори	300.000,00 /год. Општина Рача	300.000,00 /год. ЕУ Фондови Министарство културе	Организоване манифестације, промоција у локалним медијима, Додељене захвалнице Основано певачко друштво од 10 чланова Основана фолклорна група од 40 чланова
	2.1.3.2. Израда пројекта изградње Дома културе у Рачи	3	МП	Општина Рача	Месне заједнице, Надлежна Министарства, Културни центар	2016-2017	300.000,00 Општина Рача, Надлежно Министарство, Донатори	300.000,00 Општина Рача		Израђен генерални пројекат и добијене потребне дозволе и сагласности
	2.1.3.3. Уређење Домова културе у месним заједницама	1	Пинв	Општина Рача	Месне заједнице, Надлежна Министарство	2015-2020	14.000.000,00 Општина Рача, Министарство културе, Донатори	14.000.000,00 Општина Рача		Пројектна документација, Дозволе, Уређени објекти Домова културе

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

	2.1.3.4. Унапређење културно забавних садржаја кроз организовање музичке школе, школе плеса и осталих активности образовања ван система школства	3	ПА	Културни центар „Радоје Домановић“	Општина Рача, Надлежно Министарств о Канцеларија за младе	2015-2020	250.000,00 Општина Рача, Надлежно Министарство, Донатори		250.000,00 Министарств о културе, донатори, корисници услуге	Организована музичка школа, са мин. 10 полазника и школа плеса са мин. 20 полазника
	2.1.3.5. Унапређење рада аматерског позоришта у Рачи и одржавање фестивала за аматерска позоришта	3	ПА	Културни центар „Радоје Домановић“	Општина Рача, Надлежно Министарств о, друга аматерска позоришта, Месне заједнице	2015-2020	2.000.000,00, 400.000/год Општина Рача, Надлежно Министарство, донатори	200.000,00 /год Општина Рача, Културни центар	200.000,00 /год Министарств о културе	Припремљене и представљене 2 представе годишње, Учествовање на фестивалима и Организован фестивала аматерских позоришта у Рачи
	2.1.3.6. Пресељење и адаптација простора за потребе Народне библиотеке „ Радоје Домановић“ у Рачи	2	Пинв	Народна библиотека „Радоје Домановић“	Општина Рача, Надлежно Министарств о	2018	3.000.000,00 Општина Рача, Министарство просвете, Министарство културе донатори	3.000.000,00 Општина Рача		Одлука о намени простора за библиотеку Адптиран простор, Набављен намештај
	2.1.3.7. Подршка развоју НВО, Спортских удружења и Локалних акционих група	1	ПА	Општина Рача	Канцеларија за младе општине Рача и НВО	2015-2020	6.000.000/ год Општина Рача, Надлежна Министарства, донатори	3.000.000,00 Општина Рача	3.000.000,00 Донатори	Расписан конкурс од стране ЛС за финансирање различитих пројекта НВО Закључен уговор са најмање 3 НВО

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

	на територији општине Рача кроз различите програме									са територије општине
	2.1.3.8. Реконструкција и опремање зграде Културног центра „Радоје Домановић“	2	Пинв	Културни центар „Радоје Домановић“	Општина Рача, Месне заједнице, Надлежно Министарство	2015-2017	3.500.000,00 Општина Рача, Министарство културе, донатори	3.500.000 ,00 Општина Рача		Пројектна документација, Дозволе, Опрема, Реконструисана зграда
	2.1.3.9. Пројекат рестаурације турског конака у Рачи	2	Пинв	Општина Рача	Туристичка организација општине Рача, Народна библиотека“ Радоје Домановић“, Надлежно Министарство, Туристичка организација Србије	2015-2020	9.500.000,00 Надлежно Министарство, Општина Рача, Донатори	1.500.000,00 Општина Рача	8.000.000,00 ЕУ фондови, Министарство културе, донатори	Израђена пројектна документација и рестауриран турски конак
2.1.4. Унапређење спортских садржаја и спортске инфраструктуре	2.1.4.1. Организовање турнира у малом фудбалу и др. спортовима по месним заједницама	1	ПА	Општина Рача	Спортички савез општине Рача, Надлежно Министарство, Месне заједнице, Фудбалски савез општине Рача	2015-2020	300.000,00 /год. Општина Рача, Министарство омладине и спорта, донатори	300.000,00/год. Општина Рача		План организовања турнира по МЗ, Пормотивни материјал, Пријављене екипе, Награде, Захвалнице Промоција здравих стилова живота
	2.1.4.2. Реконструкција	2	Пинв	Општина Рача Месне	Спортички клубови,	2015-2020	3.600.000,00/год	2.000.000,00	1.800.000,00	Завршени терени, Урађени пратећи

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

	и изградња спортских терена и пратећих објеката у месним заједницама			заједнице,	ССОР, Надлежно Министарство		Општина Рача, Министарство омладине и спорта, донатори	Општина Рача	Министарство омладине и спорта	објекти-свлачионице, Технички пријем и употребна дозвола
	2.1.4.3. Израда плана детаљне регулације и уређење комплекса школско-спортског центра	2	Пизг	Општина Рача	Основна и Средња школа, Надлежна Министарства	2015-2020	24.000.000,00 Надлежна Министарства, Општина Рача, донатори	8.000.000,00 Општина Рача	16.000.000,00 Надлежна Министарства, Донатори	Изграђена улица до комплекса базена; Изграђен парк у насељу „Виногради“ Реконструисана 2 спортска терена Реконструкција и адаптација објекта у оквиру комплекса базена Изграђене пешачке стазе и стазе за бициклисте и др. садржаји у складу са Планом детаљне регулације овог дела насеља Рача
2.1.5. Успостављен модеран, васпитно-образовни систем са пратећом инфраструктуром	2.1.5.1. Куповина и уградња видео надзора у јавним установама	3	Пинв	Јавне Установе	Општина Рача	2016-2017	400.000,00 /по установи Општина Рача	400.000,00 /по установи Општина Рача		Уграђени видео надзори у установама
	2.1.5.2. Опремање учионица у ОШ „Карађорђе новим намештајем и опремом и	3	МП	Основна школа	Општина Рача, Надлежно Министарство	2015-2020	4.000.000,00 Општина Рача, Министарство просвете, Донатори	800.000,00 Општина Рача	3.200.000,00 Министарство просвете, донатори	Опремљене учионице, Намештај за учионице Набављена опрема за кабинете физике

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

	набавка спортских реквизита									и хемије Набављени спортски реквизити
	2.1.5.3. Санација и адаптација простора сеоских школа	3	Пинв	Основна школа	Општина Рача, Надлежно Министарство	2017-2020	7.000.000,00 Општина Рача, Надлежно Министарство, Донатори	3.000.000,00 Општина Рача	4.000.000,00 Надлежно Министарство, донатори	Извршена примопредаја радова на санацији и адаптацији 4 објекта сеоских школа
	2.1.5.4. Санација крова на школској радионици и замена столарије на фискултурној сали средње школе „Ђура Јакшић“	2	Пинв	Средња школа	Општина Рача, Надлежно Министарство	2017-2018	3.000.000,00 Општина Рача, Министарство енергетике, Министарство просвете, Донатори	1.500.000,00 Општина Рача	1.500.000,00 Министарство енергетике, Министарство просвете, Донатори	Санитан кров, Уграђена нова столарија, Смањена количина коришћења енергената
	2.1.5.5. Унапређење енергетске ефикасности објекта ОШ Карађорђе“-Заменом крова и постављање спољне изолације	3	Пинв	Основна школа	Општина Рача, Надлежно Министарство	2015-2020	8.000.000,00 Општина Рача, Министарство енергетике, Министарство просвете, Донатори	1.500.000,00 Општина Рача	6.500.000,00 Министарство-Фонд за енергетску ефикасност	Заменан кров, Постављена спољна изолација, Смањена количина коришћења енергената
	2.1.5.6. Унапређење енергетске ефикасности објекта јаслица и вртића „Наша радост“ постављањем	2	Пинв	ПУ Дечији вртић „Наша радост“	Општина Рача, Надлежно Министарство	2015-2020	4.000.000,00 Општина Рача, Министарство енергетике, Донатори	500.000,00 Општина Рача	3.500.000,00 Министарство енергетике	Постављена спољна изолација, Смањена количина коришћења енергената

	спољне изолације									
--	---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Приоритетна оса 3 – Инфраструктура и одрживи развој

3.1. СТРАТЕШКИ ЦИЉ: Општина Рача има развијену комуналну и путну инфраструктуру уз очувану животну средину

	Мере (Програмске активности, Прој екти)		Врста мере	НОСИОЦ РЕАЛИЗА ЦИЈЕ	ПАРТНЕРИ	ВРЕМЕН СКИ ОКВИР	ОКВИРНИ ИЗНОС СРЕДСТАВА РСД	Сопствени извор финансирања Буџет РСД	Екстерни извор финансирања РСД	ИНДИКАТОРИ
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ (ПРОГРАМИ, ПРОЈЕКТИ, АКЦИЈЕ)									
3.1.1. Развијена комунална и путна инфраструктура	3.1.1.1. Изградња магистралног цевовода и пуштање у рад бунара у В.Крчмару, Сепцима и Рачи	2	Пизг	Јавно- комунално предузеће Рача	Фонд за водопривреду општине Рача, Фонд за грађевинско земљиште општине Рача, Општин а Рача, Месне заједнице, Дирекција за воде, Надлежна Министарств а	2015-2016	12.000.000,00 Дирекција за воде, Надлежна Министарства, Општина Рача, донатори	2.400.000,00 Општина Рача	9.600.000,00 Дирекција за воде, донатори	Изграђени цевовод, Употребна дозвола
	3.1.1.2. Изградња колектора отпадних вода за насеље Доња Рача и у делу	3	Пизг	Фонд за грађевинско земљиште	Општина Рача, Месне заједнице, Дирекција за воде, , Надлежна	2019-2020	36.000.000,00 Општина Рача, Дирекција за воде, Надлежна Министарства,	7.200.000,00 Општина Рача	28.800.000,00 Дирекција за воде, Надлежна Министарств	Пројектна документација, Студија оправданости

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

	насеља Адровац				Министарств а		донатори		а, донатори	
	3.1.1.3. Реконструкција водоводне мреже и дела канализационе мреже у насељеном месту Рача	2	Пинв	Јавно- комунално предузеће „Рача“,	Јавно- комунално предузеће „Рача“, Општ ина Рача, Месна заједница, Надлежно Министарств о	2015-2020	24.000.000,00/ год. Јавно-комунално предузеће „Рача“, Општина Рача, Надлежно Министарство, Донатори	2.000.000,00/ год. Општина Рача	22.000.000,00 ЕУ Фондови, Министарств а	Реконструисана водоводна мрежа Реконструисан део канализационе мреже
	3.1.1.4. Реконструкција/ санација постојећих сеоских водовода	3	Пинв	Месна заједница	Фонд за водопривреду општине Рача ЈКП „Рача“	2016-2017	9.600.000,00О Општина Рача, Дирекција за воде, Надлежна Министарства, донатори	2.000.000,00 Општина Рача	7.600.000,00 Дирекција за воде, Надлежна Министарств а, донатори	Реконструисана 3 сеоска водовода
	3.1.1.5. Изградња локалних, некатегорисаних и атарских путева општине Рача	1	ПА	Општина Рача-Фонд за локалне и некатегорис ане путеве	Надлежна Министарств а, Банке	2015-2020	200.000.000,00 Надлежна Министарства, Општина Рача, донатори	50.000.000,00 Општина Рача	150.000.000,0 0 Надлежна Министарств а, донатори	Изграђени локални и некатегорисани путеви (20 км) и 5км атарских путева
	3.1.1.6. Реконструкција и изградња 7 улица у Рачи са подземним инсталацијама	2	ПА	Општина Рача-Фонд грађевинско земљиште	Надлежна Министарств а, Банке	2015-2020	60.000.000,00 Надлежна Министарства, Општина Рача, донатори	20.000.000,00 Општина Рача	40.000.000,00 Надлежна Министарств а, донатори	Реконструисано и изграђено 7 улица и реконструисане/изгра ђене подземне инсталације и то: замењена азбестна водоводна мрежа полиетиленским цевима, изграђена кишна канализација, реконструисана

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

										фекална канализација
	3.1.1.7. Изградња потисног цевовода од бунара Б1 до ПППВ.	3	Пизг	Фонд за грађевинско земљиште	Општина Рача, Месне заједнице, Дирекција за воде, , Надлежно Министарств о	2017-2019	8.000.000,00 Дирекција за воде, Надлежно Министарство, Општина Рача, донатори	2.000.000,00 Општина Рача	6.000.000,00 Дирекција за воде, Надлежно Министарств о, донатори	Изграђен потисни цевовод
	3.1.1.8. Унапређење система јавне расвете у насељу Рача увођењем ЛЕД расвете	1	Пинв	Фонд за грађевинско земљиште	Месна заједница Рача, Министарств о енергетике, Донатори	2016-2018	10.000.000,00 Општина Рача, Министарство енергетике, Донатори	3.000.000,00 Општина Рача	7.000.000,00 Министарств о енергетике, Јавно- приватно партнерство, донатори	Замењена комплетна јавна расвета у насељу Рача, Остварена уштеда у потрошњи елек.енергије за 20%
	3.1.1.9. Завршетак изградње ППОВ за насеље Рача, Д.Рача и Адровац	1	Пизг	Јавно- комунално предузеће Рача	Општина Рача, Месна заједница, Дирекција за воде, , Надлежно Министарств о	2015	35.000.000,00 Дирекција за воде, Надлежно Министарство, донатори	7.000.000,00 Општина Рача	28.000.000,00 Надлежно Министарств о, Фонд за заштиту животне средине	Изграђено ППОВ и употребна дозвола
	3.1.1.10. Реконструкција и изградња пропушта и мостова на водотоцима II реда	1	Пинв	Фонд за водопривре ду, уређење пољопривре дног земљишта, шумарство и заштиту животне средине	ЈВП „Србија воде“, Дирекција за воде РС	2015-2017	15.000.000,00 /3.000.000,00 годишње	15.000.000,00 Општина Рача		Изграђено 5 пропушта на водотоцима другог реда на територији општине Рача

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

3.1.2. Унапређени услови за очување и унапређење животне средине	3.1.2.1. Заштита подручја општине Рача од поплава	1	Пинв	Фонд за водопривре ду, уређење пољопривре дног земљишта, шумарство и заштиту животне средине	ЈВП „Србија воде“, Дирекција за воде РС	2015-2020	25.000.000,00 5.000.000,00 /год Општина Рача, Дирекција за воде, Надлежна Министарства, донатори	10.000.000,00 2.000.000,00 /год Општина Рача	15.000.000,00 Србија Воде, Дирекција за воде, Надлежна Министарств а, донатори	Очишћена речна корита и потоци и изградња насипа и брана у циљу одбране од поплава
	3.1.2.2. Уређење градског парка	3	Пинв	Општина Рача	Месна заједница Рача, ЈКП Рача, Надлежна Министарств а	2018-2020	4.000.000,00 Општина Рача, , Надлежна Министарства, донатори	1.000.000,00 Општина Рача	3.000.000,00 Надлежна Министарств а, донатори	Набављене нове саднице, Израђена фонтана, Израђене пешачке стазе од бехатона, Израђен плато, Постављени канделабри од месинга, Набављен и постављен мобиљар за децу

Поглавље 8-План мониторинга и евалуације

Процес имплементације стратегије мора бити јасно дефинисан. Кључни актери морају бити свесни својих улога и одговорности. Задатак извршне власти је да:

- расподели одговорност/зadatке тако да се циљеви могу ефикасно реализовати, и
- дефинише сет индикатора како би се пратио напредак у имплементацији стратегије.

У циљу успешне имплементације сваке фазе Стратегије одрживог развоја, процес стратешког планирања мора да укључи и активности управљања и мониторинга. Систем управљања обухвата процесе планирања, организације, одабира људи, координирања, руковођења и контроле, укључујући и ангажовање људских, финансијских, технолошких и природних ресурса.

Процес стратешког планирања је динамичан процес и финални документи се посматрају као динамични, односно променљиви алати. У том контексту, целокупан процес планирања је дефинисан као петогодишњи циклус анализе – планирања – програмирања – имплементације – реализације – праћења – процене – поновне анализе итд... Процес се комплетно преиспитује на 5 година, односно након 5 година би требало развити нову стратегију одрживог развоја локалне заједнице. Процес је комплетно приказан на следећем дијаграму:

Циклус Стратегије одрживог развоја локалне заједнице:

Година 1: Извештај о одрживости, 2/3 Стратешки документ са дијаграмима, Локални акциони план, Оцена о одрживости

Година 2: Извештај о одрживости, праћење имплементације Локалног акционог плана, Једногодишње ажурирање индикатора

Година 3: Извештај о одрживости, ажурирање свих индикатора, Локални акциони план,

Година 4: Извештај о одрживости, ажурирање свих индикатора, Локални акциони план

Година 5: Извештај о одрживости, 2/3 Стратешки документ са дијаграмима, Локални акциони план, Оцена одрживости

Примене стратегије одрживог развоја локалне заједнице је заснована на имплементацији акционог плана, доброј организационој структури и ангажовању заинтересованих актера. Процес имплементације стратегије одрживог развоја локалне заједнице је инкорпориран и користи постојећу структуру у локалне администрације, пре свега Службу за локални економски развој и дијаспору, Одељења за локални економски развој, дијаспору и заједничке послове, као централни део организационе структуре Координационог тима, у који су укључена све одељења у Општинској управи. Координациони тим је постављен у оквиру локалне администрације тако да може да координира целокупним системом управљања и мониторинга и именован је од стране Председника општине. Координациони тим је одговоран за интеграцију стратешког документа и локалног акционог плана, првенствено у смислу директне повезаности акционог плана са изградом и актима општинског буџета, тј. за сваку активност у оквиру акционог плана морају се обезбедити финансијска средства или, бар, извори финансирања; директне повезаности са свим општинским оперативним плановима и одељењима. Стратешки документ и локални акциони план морају у потпуности бити интегрисани са редовним општинским радним процедурама. Систем управљања треба прецизно да идентификује носиоце одговорне за имплементацију појединих активности и да пружи прецизно дефинисана овлашћења и одговорности свих шефова одељења за спровођење тог интегрисаног процеса у разумном временском року (до усвајања наредног општинског буџета); интеграције акционог плана и стратешког документа са плановима, пројектима и активностима свих јавних и приватних институција које су укључене као главни носиоци имплементације акционог плана (различите институције, органи јавне управе, јавна предузећа итд). Велики број редовних управљачких активности се одвија у области урбанистичког система и територијалне организације, а под ингеренцијом различитих општинских институција и органа. Њихова потпуна укљученост у имплементацију локалног акционог плана је од виталног значаја за одрживост и развој. Поред праћења степена и успешности реализације циљева Стратегије, потребно је пратити и у којој мери активности усмерене на реализацију ових циљева доприносе одрживом развоју локалне заједнице а и шире. Због тога се, у складу са Националном стратегијом одрживог развоја, прате индикатори одрживог развоја на основу којих се процењује утицај на одрживи развој целокупне локалне заједнице. Ове показатеље прате и надлежне институције, а подаци из њихових извештаја користе се да би се пратио напредак у наведеним областима.

**Анекс 1: УЧЕСНИЦИ У ПРОЦЕСУ РЕВИЗИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ
РАЧА И ИЗРАДЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА**

У процесу израде Акционог плана и ревизије Стратегије одрживог развоја учествовали су:

- Драгана Антонијевић – дипл. ецц.
- Јован Голубовић – Заменик председника општине Рача
- Милош Николић – Члан општинског већа општине Рача
- Драгана Прокић - дипл.инг.агрономије
- Биљана Рашић – економиста
- Анкица Станојевић – дипл.проф. енглеског језика и књижевности
- Јелена Стевановић- инж. саобраћаја
- Давор Тимотијевић – Директор ТООР
- Представници Сталне конференције градова и општина
- Консултант-Лазар Марићевић

Подршку у изради Акционог плана и ревизије Стратегије одрживог развоја дале су следеће институције, организације и удружења са територије општине Рача:

- Дом здравља „Милоје Хаџић-Шуле“
- Основна школа „Карађорђе“
- Средња школа „Ђура Јакшић“
- Културни центар „Радоје Домановић“Рача
- Народна библиотека „Радоје Домановић“
- Предшколска утанова „ Наша радоста“
- Центар за социјални рад „Шумадија“ Баточина, за општине Баточина, Рача и Лапово
- Јавно-комунално предузеће „Рача“
- Канцеларија за младе општине Рача
- Црвени Србије – Црвени крст Рача
- НВО „Омладински центар Рача“
- Кластер цвећара општине Рача
- Удружење воћара и виноградара „Вожд“
- Удружење предузетника општине Рача
- Кластер произвођача воћа
- Кластер произвођача житарица
- ТВ Рача